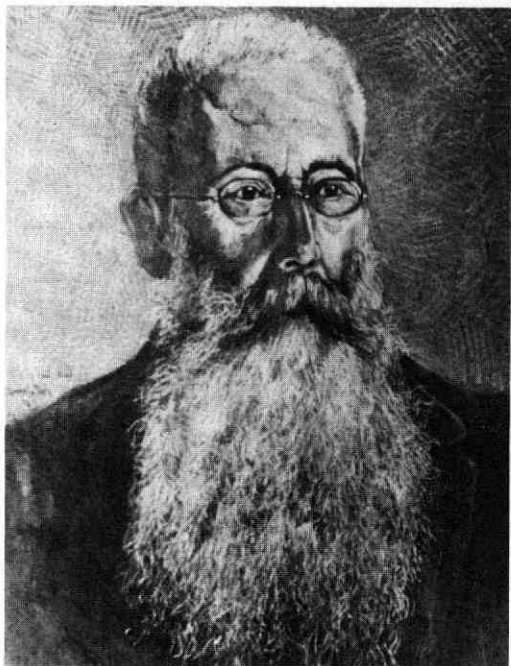

ZESTIG JAAR MAANDBLAD OUD-UTRECHT

„Schrijf wat over zestig jaar Maandblad Oud-Utrecht“ luidde de opdracht van de redactie. Dat is snel gezegd, maar niet zo gauw gedaan. Natuurlijk is een verenigingsblad in zo'n periode veranderd, al was het maar naar het uiterlijk. Maar voor iemand die het blad meer dan vijftig jaar van maand tot maand heeft gevolgd, zijn zulke veranderingen geleidelijk gegaan. Als ik het blad in zijn tegenwoordige vorm en inhoud bekijk, geeft me dat dan ook geen schok.

Dat gaf mij aanleiding om wat terug te blikken naar de eerste jaargangen. Zo wat bladeren in het blad van die eerste tien jaren gaf mij, om nu maar een te pas en te onpas gebruikt - maar zo gaat dat nu eenmaal in het radio- en vooral televisietijdperk -, modewoord te hanteren, nostalgische gevoelens.

De eerste redacteur was de heer C. W. Wagenaar, ter onderscheiding van anderen, die dezelfde naam droegen, ook wel „Wagenaar met de baard“ genoemd. Hij was een uitnemende kenner van de Utrechtse oudheid en genoot bekendheid als schrijver van de rubriek „Kijkjes van de Dom“ in de Utrechtsche Courant van die dagen. De inhoud van het verenigingsorgaan werd niet van tevoren streng afgebakend en het was van het begin af aan de bedoeling, dat het blad niet zou worden volgeschreven door de redacteur. In tegendeel de opzet was, dat allen zouden medewerken, die belangstelden in de Utrechtse geschiedenis in de meest uitgebreide zin. De oproep daartoe bleef niet zonder succes. Vele trouwe medewerkers hebben hun steentje bijgedragen. Heel veel namen en initialen keren keer op keer terug onder berichten en artikelen. Zonder iemand te kort te doen, mag in dit verband de heer G. A. Evers worden genoemd, conservator aan de Rijksuniversiteit, die de vereniging ook als secretaris diende. Met ingang van de vijfde jaargang werd hij redacteur van ons verenigingsorgaan. Het blad profiteerde van zijn uitgebreide kennis van de Utrechtse geschiedenis en van zijn belangstelling voor de Utrechtse drukkers en hun voortbrengselen. Over het laatste onderwerp droeg hij ook menig artikel bij aan „De Tampon“, het blad van de Grafische school, en aan het Utrechtsch Provinciaal en Stedelijk Dagblad.

Op gevaar af onbillijk te zijn tegenover anderen noem ik hier van die medewerkers van het eerste uur verder de heren dr. W. A. F. Bannier, destijds voorzitter van de vereniging, P. T. A. Swillens, G. van Klaveren Pzn, P. J. Meertens, dr. A. J. van der Weyde en G. Brinkhuis en niet te vergeten mevr. dr. C. Cath. v. d. Graft. De rubriek „Kleine mededelingen“ nam een ruime plaats in en daarin vindt men niet alleen allerlei kortere berichten, maar ook samenvattingen van publikaties, die elders waren verschenen. Ook een „vragenbus“

C. W. Wagenaar, redacteur van het Maandblad van januari 1926 t/m september 1929. Foto naar een pasteltekening van G. W. P. van Dokkum, 1923. G.A.U. Top. Hist. Atlas.

heeft menig lid in de gelegenheid gesteld zijn kennis te vergroten door informatie in te winnen. Ze werden vaak omgaand op hun wenken bediend.

De redactie bleef tot 1 januari 1949 in handen van de heer Evers, daarna nam schrijver dezes zijn taak voor korte tijd over. Begin 1952 trad collega Henk de Jong aan om het redacteurschap over te nemen. Hij heeft die taak met grote toewijding en met verve vervuld. Het is jammer, dat hij zijn taak meende te moeten beëindigen omdat het gemeentebestuur een aanslag pleegde op het historische karakter van Utrecht. Hij had grote bezwaren tegen het plan-Kuiper en de plannen tot demping van de singels of van een gedeelte daarvan. Hij meende, dat „Oud-Utrecht“ zich niet genoeg daartegen te weer stelde. En hij was dan ook niet tot enig compromis bereid, zodat hij zich bleef verzetten tegen zelfs een gedeeltelijke instemming met de stedenbouwkundige plannen. Het gevolg was, dat hij niet alleen als bestuurslid, maar ook als redacteur aftrad.

Het bestuur had voor dat besluit en voor zijn standvastigheid grote eerbied en het toonde begrip voor het feit, dat hij niet wilde weten van een vertroebelen van een vast standpunt door een politiek van geven en nemen en marchanderen. Bijna 15 jaar had hij ons blad voortreffelijk en op boeiende wijze geredigeerd. Van juli 1966 tot juli 1969 nam mr. J. W. C. van Campen de functie van redacteur waar en daarna deed dr. J. E. A. L. Struick dat tot januari 1970. Op dat moment nam de heer B. Kieboom hun taak over. Met ingang van januari 1973 werd de redactie tenslotte uitgebreid en uiteraard traden van dat ogenblik af van tijd tot tijd wijzigingen in de samenstelling op. Maar daarmee zijn wij het heden zo dicht genaderd dat vele leden hun eigen herinneringen aan ons blad zullen hebben.

Laat mij uit die begintijd, waarin band en binden van het jaarboekje slechts het luttele bedrag van f 1,- vorderde, waarin er nog lidmaatschapskaarten bestonden en waarin de excursies uitvoerig werden ingeleid en toegelicht, nog enkele onderwerpen mogen vermelden. In een van de eerste jaargangen werd al een foto-wedstrijd uitgeschreven. We lezen, dat Utrecht op 17 november 1927 een gemeentelijke monumentenlijst had, dat de Utrechtse loterijen in het begin van de 18e eeuw een solide naam genoten en dat Utrecht in 1885 de clubs voor wielrijders „De Postduif“ en „De Meeuw“ binnen de singels had. In dat jaar werd dan ook in de Maliebaan het rijwielpad tussen de spoorweg en de Nachtegaalstraat aangelegd. En tenslotte: in 1766 gaf de 9-jarige Mozart een concert in de „muziek-zael op 't Vreeburg“ tussen de Zakkendragers- en Drieharingsteeg. Hij loeerde in

Plaats Royaal in de Minrebroederstraat op de plaats waar nu de St. Willibrorduskerk staat.

Een volkomen willekeurige greep. Moge deze herinnering aan „zestig jaar Maandblad“ voor velen een aansporing zijn nog eens in die oude jaargangen te duiken. Het is de moeite waard. Mij heeft het in ieder geval een aantal aangename uren bezorgd, want daar moet u wel op rekenen: u blijft lezen.

Voorlopig wens ik ons blad en onze vereniging een voorspoedige reis naar een volgend jubileum. Laten we zeggen: op naar 75 jaar Maandblad.

J. van Staveren

Bijlage

Het Maandblad Oud-Utrecht werd (en wordt) achter-eenvolgens geredigeerd door:

C. W. Wagenaar	jan. 1926-dec. 1929
G. A. Evers	jan. 1930-dec. 1948
J. van Staveren	jan. 1949-mrt. 1952
H. de Jong	apr. 1952-juni 1966
J. W. C. van Campen	juli 1966-juni 1969
J. E. A. L. Struick	juli 1969-dec. 1969
B. Kieboom	jan. 1970-dec. 1972
L. van Tongerlo	okt. 1969-dec. 1977
H. Sneijder	jan. 1973-juni 1976
G. J. Röhner	jan. 1975-heden
C. H. Staal	juli 1976-heden
E. de Jong	jan. 1978-aug. 1980
A. H. M. van Schaik	jan. 1978-heden
J. G. Roding	dec. 1980-mei 1982
E. M. Kylstra	nov. 1982-heden

TENTOONSTELLING „60 JAARGANGEN MAANDBLAD OUD-UTRECHT“

Bij de Gemeentelijke Archiefdienst is een kleine tentoonstelling ingericht naar aanleiding van het feit dat het Maandblad Oud-Utrecht dit jaar aan haar 60e jaargang toe is.

In 1923 werd, op initiatief van de toenmalige burgemeester Fockema Andreae, de vereniging Oud-Utrecht opgericht. Al spoedig ontstond de behoefte om - naast het Jaarboekje, waarin historische bijdragen van grotere omvang geplaatst werden - te komen tot de uitgave van een maandelijks bulletin van de vereniging. Op deze wijze kon de band met de leden worden versterkt en bestond de mogelijkheid om in te haken op meer actuele zaken. Pas toen het bestuurslid C. W. Wagenaar zich in 1926 bereid verklaarde om als redacteur van het Maandblad op te treden, kon het plan ook worden gerealiseerd.

Dat er in 1987 pas sprake is van de 60ste en niet van

de 62ste jaargang wordt veroorzaakt door het feit dat in het bezettingsjaar 1943 de uitgave van het Maandblad is gestaakt.

Deze - 18de - jaargang werd eerst in 1945 voortgezet.

Alle tot nu toe verschenen Maandbladen zijn te raadplegen in de studiezaal van de Gemeentelijke Archiefdienst.

De tentoonstelling is van 23 september 1987 t/m 21 november 1987 te bezichtigen in de hal van de Gemeentelijke Archiefdienst van Utrecht, Alex. Numan-kade 199.

De openingstijden zijn: maandag van 13.30-16.30 uur, dinsdag t/m vrijdag van 9.00-16.30 uur en zaterdag van 9.00-12.30 uur.

G. J. R.